

EAA – Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn

Prognos för utvecklingen 2001–2002

Economic Accounts for Agriculture – first estimates for 2002

I korta drag

Oförändrat produktionsvärde i jordbruket 2002

Värdet av jordbruksproduktionen i löpande priser beräknas vara i stort sett oförändrat 2002 jämfört med 2001 med en marginell nedgång på vegetabiliesidan och en likaledes marginell ökning på animaliesidan.

Den totala spannmålsskörden var ”normal” 2002, dvs. den var ungefär lika stor som genomsnittet de senaste fem åren. Spannmålsarealen minskade med 4 %, vilket uppvägs av större hektarskördar än normalt. Skörden av vete och råg minskade, delvis beroende på minskade arealer. En annan orsak till minskad veteskörd är att högvastande höstvetete till en del ersatts med vårvete på grund av vädersituationen under hösten 2001 med sen skörd och mycket regn. Skörden av korn och havre ökade. För dessa grödor ökade även arealerna. Spannmålspriserna för 2002 års skörd har enligt preliminära uppgifter sjunkit.

För oljeväxter ökade arealen med ca 50 % och skörden likaså. Priserna steg kraftigt redan 2001 – och ytterligare något 2002 – vilket är en orsak till det ökade intresset för oljeväxtodling.

Prognosen för potatisskörden visar en uppgång men det finns ännu inga faktiska uppgifter. Avräkningspriset har sjunkit kraftigt under de första höstmånaderna.

Liksom för flertalet vegetabilier har avräkningspriserna för djur sjunkit, framför allt för svin efter den relativt höga prisnivån under 2001. Slakten beräknas öka 2 – 3 % för både nötkreatur och svin.

Djurbidragen för nötkreatur ökade relativt kraftigt framför allt beroende på höjda bidragsnivåer. I viss mån berodde ökningen även på valutakurserna.

Mjölkinvägningen har preliminärt minskat något – för första gången sedan Sverige gick med i EU – liksom invägningen av ägg. Priserna har däremot stigit något för både mjölk och ägg.

Prognos för inkomstutvecklingen 2001–2002

Till skillnad från avräkningspriserna beräknas priserna på jordbrukets produktionsmedel preliminärt stiga mellan 2001 och 2002. Uppgången beräknas till 1 –

Marianne Johansson, tfn 036-15 59 57
marianne.johansson@sjv.se

Statistiken har producerats av Statens Jordbruksverk, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1404-5834 Serie JO 45 SM 0203. Utkom den 6 december 2002.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Svante Öberg, SCB.

1,5 %. Värdet av insatsvaruanvändningen beräknas bl.a. på grund av detta öka. Som en följd av detta minskar faktorinkomsten (förädlingsvärde netto till faktorkostnad) med 3 – 3,5 %.

Jordbruksverket har levererat denna prognos över inkomstutvecklingen i Sverige till EU:s statistikmyndighet Eurostat. Prognosen redovisas i tabell 1 som innehåller värden för 2001 samt förändringar i volym, pris och värde till 2002 uttryckt som index.

I mitten av december planerar Eurostat att redovisa prognoser över inkomstutvecklingen mellan 2001 och 2002. Indikator A, dvs. förändringen i real faktorinkomst per årsarbete, är det mått som brukar användas vid jämförelse mellan medlemsländerna. Med antaganden om en fortsatt nedgång av den totala arbetsinsatsen (-4 %) och en prisökning för bruttonationalprodukten med närmare 2,5 % kommer indikator A för Sverige att visa en nedgång med 1 – 2 %. Denna beräkning är naturligtvis mycket osäker och det slutliga utfallet kan komma att skilja sig avsevärt härifrån.

Innehåll

Tabeller	4
<hr/>	
Teckenförklaring	4
1. Jordbrukssektorns intäkter och kostnader till baspris, index 2001=100	4
Fakta om statistiken	5
<hr/>	
Detta omfattar statistiken	5
Definitioner och förklaringar	6
Så görs statistiken	6
Statistikens tillförlitlighet	6
Bra att veta	6
In English	7
<hr/>	
Summary	7
List of tables	7
List of terms	8

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

1. Jordbrukssektorns intäkter och kostnader till baspris, index 2001=100

1. Agricultural output, intermediate consumption and other costs at basic prices, index 2001=100

Kod	EAA	Värde 2001	Volym index	Pris index	Värde index
01	Spannmål (inkl.utsäde)	7 666	105,9	91,1	96,4
02	Industrigrödor	1 658	111,2	95,5	106,2
03	Foderväxter	4 973	100,3	104,9	105,2
04	Köks- och plantskoleväxter	2 891	99,6	101,6	101,1
05	Potatis	1 323	111,8	76,4	85,3
06	Frukt och bär	308	99,8	96,0	95,8
09	Andra växter och vegetabiliska produkter	54	100,0	100,0	100,0
10	Vegetabilieproduktion (01 till 09)	18 873	104,2	95,5	99,5
11	Djur	9 756	103,3	97,9	101,2
12	Animaliska produkter	11 131	97,8	102,0	99,7
13	Animalieproduktion (11+12)	20 887	100,4	100,0	100,4
14	Produktion av jordbruksvaror (10+13)	39 760	102,2	97,8	100,0
15	Produktion av jordbrukstjänster	974	101,0	102,0	103,1
16	Jordbrukets produktion (14+15)	40 734	102,2	98,0	100,1
17	Sekundära icke-jordbruksaktiviteter	1 500	97,1	106,4	103,3
18	Jordbrukssektorns produktion (16+17)	42 234	102,0	98,2	100,2
19	Total insatsförbrukning	28 241	100,8	101,4	102,2
20	Förädlingsvärde brutto till baspris (18–19)	13 993	104,3	92,1	96,1
21	Kapitalförslitning	5 904	97,1	103,0	100,0
22	Förädlingsvärde netto till baspris (20–21)	8 089	109,6	85,0	93,2
23	Löner och kollektiva avgifter	2 009	.	.	97,7
25	Övriga produktionssubventioner	3 911	.	.	104,1
26	Faktorinkomst (22–24+25)	12 000	.	.	96,7
27	Driftsöverskott netto (22–23–24+25)	9 991	.	.	96,5
28	Arrende- och hyreskostnader	1 282	.	.	101,9
29	Räntekostnader	3 047	.	.	98,0
30	Ränteintäkter	153	.	.	98,0
31	Företagsinkomst netto (27–28–29+30)	5 815	.	.	94,7
40	Total arbetsinsats (1000 årsverken)	70,1	.	.	95,9
	Prisförändring BNP	.	.	102,4	.

Anm. Volym- och prisindex beräknas inte för posterna med kod 23–40

Fakta om statistiken

EAA (Economic Accounts for Agriculture) är ett system av statistiska beräkningar över värdet av jordbrukssektorns produktion och kostnader för denna produktion. Beräkningarna görs enligt regler som fastställts av EU:s statistikmyndighet Eurostat. Uppgifterna i EAA avser både värden och volymer (dvs. värden i fasta priser) på inkomstsidan och för vissa poster på utgiftssidan. Denna statistik faller inte under någon EU-reglering. Medlemsländerna beräknar och översänder EAA till Eurostat enligt informella överenskommelser.

EAA avser att belysa den ekonomiska utvecklingen inom den nationella jordbrukssektorn och används bl.a. som underlag för jordbrukspolitiska bedömningar av jordbrukssektorns förändringar. Tidigare gjordes i Sverige motsvarande beräkningar genom den s.k. sektorskalkylen.

Detta omfattar statistiken

EAA är ett räkenskapssystem för jordbruket som baseras på European System of Integrated Economic Accounts (ESA), ett redovisningssystem som följer FN:s rekommendationer för nationalräkenskaper.

EAA följer principen att all jordbruksproduktion skall ingå och avsikten med kalkylen är att beräkna värdet av all produktion och alla kostnader för denna produktion för att kunna upprätta en resultaträkning. För detta finns en förteckning över de produktionsgrenar och andra aktiviteter som anses vara karakteristiska för jordbruket och som därför skall ingå i beräkningarna, oavsett på vilken typ av företag produktionen sker. EAA är en kalkyl för jordbrukssektorn men innefattar inte jordbrukarhushållens intäkter från annan verksamhet, såsom från skogsbruk eller anställning.

I EAA utgörs undersökningspopulationen av alla företag som bedriver växtodling på friland (inkl. trädgårdsodling) eller under glas, husdjursskötsel, uppfödning av hästar eller sällskapsdjur (dock ej för eget privat bruk), biodling, renskötsel, pälsdjursskötsel, uppfödning av vilt i hägn eller entreprenadtjänster åt andra jordbruksföretag. Utöver detta kan sådana verksamheter ingå som intäkt- eller kostnadsmässigt ur statistiksynpunkt inte kan skiljas från jordbruksverksamheten. Sådana verksamheter benämns Sekundära ej särskiljbara icke-jordbruksaktiviteter. För Sverige ingår här väsentligen maskintjänster utanför sektorn, såsom snöröjning åt kommuner.

På vegetabilieområdet skall all produktion/skörd värdesättas, även skörd av sådana produkter som används som foder och som omsätts inom sektorn genom direkt försäljning till andra jordbruksföretag eller används på de jordbruk där de produceras. Samtidigt återkommer dessa produktionsdelar under kostnadssidan som kostnader för foder och påverkar därför inte nettoresultatet.

På animalieområdet gäller att produktionsvärdet för husdjuren nötkreatur, svin och får inte enbart utgörs av slaktintäkter. För dessa djurslag beräknas produktionsvärdet på olika sätt för stamdjur och omsättningsdjur. För stamdjur utgörs produktionsvärdet av de värden som djuren har när inträde till stamdjursbeståndet sker. Detta gäller för mjölkkor, am- och dikor, suggor, galtar samt tackor. För omsättningsdjur är produktionsvärdet detsamma som slaktintäkten och värdet av förändringen av djurbeståndet mellan årets början och slut.

I EAA redovisas produktionsvärden och kostnader både till producentpris och baspris. EAA till baspris innefattar såväl subventioner (direktutbetalningar) som avgifter och skatter på produkter eller produktion, vilka inte innefattas i EAA till producentpris. Vidare uppdelas subventioner/avgifter i produkt- resp. produktionsrelaterade subventioner/avgifter. Produktionsrelaterade subventioner/avgifter, såsom trädesbidrag och miljöstöd, redovisas under en särskild post.

Definitioner och förklaringar

De i EAA ingående resultatmått till baspriser framkommer på följande sätt:

- + Värdet av vegetabilieproduktionen
- + Värdet av animalieproduktionen
- + Intäkter från jordbrukstjänster
- + Intäkter från sekundära icke-jordbruksaktiviteter
- = *Totalt produktionsvärde*

- Kostnader för insatsvaror och tjänster
- = *Förädlingsvärde brutto till baspris*

- Kapitalförslitning
- = *Förädlingsvärde netto till baspris*

- + Övriga produktionssubventioner
- = *Faktorinkomst*

- Löner och kollektiva avgifter
- = *Driftsöverskott netto*

- Arrende- och hyreskostnader
- Nettoräntekostnader
- = *Företagsinkomst*

Utöver detta redovisar Eurostat vid inkomstanalyser följande tre s.k. inkomstindikatorer.

Indikator A: Index över real faktorinkomst per årsverke totalt.

Indikator B: Index över real företagsinkomst per oavlönat årsverke.

Indikator C: Företagsinkomst.

Så görs statistiken

EAA bygger till största delen på sammanställningar och bearbetningar av redan befintligt statistikunderlag, såsom lantbruksregistret (LBR), skördeuppskattningar, prisstatistik, slaktstatistik och bokföringsundersökningen FADN. Det primärmaterial som särskilt tas fram inom ramen för denna statistik är intäkter för trädgårdsnäringen samt arrendekostnader och avskrivningskostnader för maskiner och redskap.

Statistikens tillförlitlighet

EAA:s intäktssida bygger på makrostatistik som bedöms i huvudsak ha god tillförlitlighet. På kostnadssidan finns tillförlitlig makrostatistik för endast ett fåtal poster, varför uppskattningar av de olika kostnadsslagen vanligen baseras på bokföringsundersökningen FADN, som är en urvalsundersökning. I vissa fall görs även schablonmässiga antaganden. På grund av denna användning av ett flertal olika källor kan några statistiska osäkerhetsmått inte anges.

Statistiken avseende det senaste året baseras på en stor andel preliminära uppgifter och prognoser, särskilt på kostnadssidan, vilket innebär att den har en hög grad av osäkerhet.

Bra att veta

Denna statistik kan i första hand jämföras med motsvarande statistik för övriga EU-länder som publiceras av Eurostat.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#) på SCB:s webbplats, www.scb.se.

In English

Summary

The production value in agriculture is estimated to be much the same in 2002 as in 2001.

The total harvest of cereals was "normal" in 2002, i.e. it was approximately the average of the last five years. The area under cultivation decreased by 4 % but hectare yields increased somewhat and were higher than normal. However, there were differences between different kinds of cereals. The harvest of wheat and rye decreased, partly because the area decreased. Another reason for the decrease in wheat harvest was that autumn wheat (with high yields) was partly replaced by spring wheat because of the weather conditions during the autumn of 2001 (with late harvest and a lot of rain). The harvest of barley and oats on the other hand increased and so did the areas. Preliminary producer prices for the harvest of 2002 show a decrease.

For oilseeds both area and harvest increased by some 50 %. There was a strong price increase already in 2001 – and another small increase in 2002 – which explains the growing interest for these crops.

The forecast for the potatoe harvest shows an increase but there are as yet no actual data. Producer prices have dropped during the first couple of autumn months.

As for most crop products producer prices for animals have decreased, in particular for pigs after relatively high prices in 2001. Slaughter of both cattle and pigs is estimated to increase by 2 – 3 %.

Product subsidies for cattle increased as a result of another rise in premium levels. To a smaller extent the increase is an effect of the change in the exchange rate between the Swedish crown and the euro.

The quantity of milk delivered to dairies is estimated to decrease somewhat during 2002 and so did deliveries of eggs to wholesalers. Prices of both milk and eggs have increased somewhat.

Producer prices in agriculture as a whole are foreseen to decrease somewhat. Prices of the means of agricultural production on the other hand are forecasted to rise by 1 to 1,5 % from 2001 to 2002 and the value of intermediate consumption is estimated to have increased. Factor income is expected to decrease by 3–3,5 %.

Around mid-December Eurostat will publish the first estimates of agricultural income in the member states in 2002. The development is usually measured by indicator A, i.e. the change of real agricultural factor income per annual work unit. On the assumption that labour input continues to fall (–4 %) and that the rise in the implicit price index of GDP is almost 2,5 %, indicator A will show a decrease by 1 to 2 % for Sweden. However, the uncertain factors must be stressed.

List of tables

Explanation of symbols	4
1. Agricultural output, intermediate consumption and other costs at basic prices, index 2001=100	4

List of terms

andra/annan	other
animalieproduktion	animal output
animaliska produkter	animal products
arbetsinsats	labour input
arrende	rent
baspris	basic price
BNP	GDP
brutto	gross
djur	animals
driftsöverskott	operating surplus/mixed income
faktorinkomst	factor income
foderväxter	forage plants
frukt och bär	fruits
företagsinkomst	entrepreneurial income
förädlingsvärde	value added
hyreskostnader	real estate rental charges
industrigrödor	industrial crops
icke-jordbruksaktiviteter	non-agricultural activities
insatsförbrukning	intermediate consumption
jordbrukets produktion	agricultural output
jordbrukssektorn	agricultural 'industry'
jordbrukstjänster	agricultural services
jordbruksvaror	agricultural goods
kollektiva avgifter	social security charges
köksväxter	vegetables
löner	compensation of employees
netto	net
plantskoleväxter	horticultural products
potatis	potatoes
pridförändring	change in price
produktion	production/output
produktionssubventioner	subsidies on production
ränteintäkter	interest recieved
räntekostnader	interest paid
sekundära	secondary
spannmål	cereals
vegetabilieproduktion	crop output
vegetabiliska produkter	crop products
volym	volume
värde	value
växter	plants
årsverke	annual work unit
övriga	other